

Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu (DEİK) ve Bain & Company işbirliği ile hazırlanan 'Yurtdışı Yatırım Endeksi' raporu, düzenlenen basın toplantısı ile kamuoyuna sunuldu. Son yıllarda Türk şirketlerinin yurtdışı yatırımlara artan ilgisine dikkat çeken rapor, yatırım coğrafyalarının risk ve potansiyelini Türk yatırımcılar açısından değerlendiriyor. Önceki yıla kıyasla endekste yüksek gelirli ülkeler sınıfında ABD ve orta gelirli ülkeler sınıfında Çin liderliğini korurken; düşük gelirli ülkeler sınıfında ise Azerbaycan ilk sırada yer aldı. Avrupa ülkeleri ise cazibesini korurken, İngiltere ve Rusya önceki seneye göre yükselişe geçti.

17 Mayıs 2017, İstanbul - Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu (DEİK) Yurtdışı Yatırımlar İş Konseyi ve Bain & Company tarafından, Türk şirketlerine yönelik geliştirilen 2017 yılı Yurtdışı Yatırım Endeksi açıklandı. Endeks, Türk yatırımcılar açısından önem arz eden seçilmiş belli başlı kriterlere göre dünya ülkelerini derecelendiriyor. Dönemsel olarak hazırlanan endeks, yatırım yapılacak ülkenin iç dinamiklerinin yatırım önceliklerini etkilediği gerçeğinden hareketle bu yıl ülkeleri; yüksek, orta ve düşük gelirli olmak üzere 3 grupta inceliyor.

DEİK Yurtdışı Yatırımlar İş Konseyi Başkanı ve Bain & Company Şirket Ortağı Volkan Kara ise rapora ilişkin değerlendirmesinde; "Bu yılki raporumuzun bulgularından da görüleceği üzere önceki yıla kıyasla küresel yatırım akışlarında hafif bir dalgalanma yaşandığı görülse de yurtdışına giden Türk yatırımlarında son yıllarda yakalanan hızın fazla altına inilmemiştir. Cılız küresel ekonomik ve ticari büyüme altında küresel yatırım akışları ise 2016 yılında % 13 düşerek yaklaşık 1,52 trilyon ABD dolarına ulaştı. Küresel birleşme ve satın almalar % 13'lük bir artış ile 831 milyar ABD dolarına ulaşarak, 2007 krizinden sonraki en yüksek düzeyine ulaşmıştır. Ne var ki yeni yatırımlar sınırlı sayıda ülkede gerçekleştirilen büyük altyapı projelerinin tetiklemesi ile bir önceki yıla göre ancak % 5 artış göstererek 810 milyar ABD Doları'na ulaştı. Bu bağlamda Türk şirketlerinin dış yatırımlarda 2016 performansını olumlu değerlendiriyorum. Endekste son dönem Türk yatırımcılarının davranışlarına paralel olarak yatırım adreslerinin seçiminde; başta Balkan ülkeleri ve komşu coğrafyalar olmak üzere, organik ticari bağı olan ülkeler ve politik ilişkilerin hareketlendiği ülkeler öne çıktı. Üretim, turizm, altyapı, enerji, gıda ve perakende ise en fazla yatırım yapılan sektörler oldu." Dış yatırım temasına yatırım yapmaya devam edeceklerini belirterek; "Kendi değer zincirinde üst basamaklara tırmanmak isteyen şirketler için dış yatırımlar elzem bir konu olmakla beraber, Türk ekonomisinin yapısal sorunlarını aşma noktasında sıçrama tahtası olabilir" dedi.

Metodolojisi DEİK Yurtdışı Yatırımlar İş Konseyi ve Bain&Company danışmanlarının katkıları ile hazırlanan endeks; dünya ülkelerini 'iş yapma ortamı ve kalkınmışlık', 'know-how potansiyeli', 'iç ve komşu pazar büyüklükleri', 'mevzuat altyapısı', 'üretim ve hammadde maliyeti', 'Türkiye ile ilişkiler' ana başlıkları altında belirlenen kriterler çerçevesinde değerlendiriyor. DEİK üyelerine dönük gerçekleştirilen dönemsel yatırımcı algı anketi sonuçları ile belirlenen kategoriler gelişmiş ülkelerin pek çoğunda yüksek performans olarak karşımıza çıkıyor. Türk yatırımcılar açısından cazip az kalkınmış ülkeleri de değerlendirmeye alabilmek adına bu yıl endeks 3 kategoride hazırlanmış bulunuyor. Böylelikle gelir seviyesine göre ayrılan ülkeler arasında nispi bir sıralama yapma imkânı yakalanıyor.

Raporda öne çıkan bölümler:

Önceki yıla kıyasla endekste yüksek gelirli ülkeler sınıfında ABD ve orta gelirli ülkeler sınıfında Çin liderliğini korurken; düşük gelirli ülkeler sınıfında ise Azerbaycan ilk sırada yer aldı. Avrupa ülkeleri ise cazibesini koruyor. İngiltere ve Rusya önceki seneye göre yükselişte.

Endekste yüksek gelirli ülkeler sınıfında ABD ve orta gelirli ülkeler sınıfında Çin liderliğini korurken; düşük gelirli ülkeler sınıfında ise Azerbaycan ilk sırada yer aldı. Türkiye'nin yatırım stoğunda en yüksek paya sahip olan Avrupa ülkeleri bu yıl da endekste önemli bir yer tutuyor. Endekste önceki yıla göre yükselişte olan Rusya ve İngiltere dikkat çekmekte. Brexit sonrası AB regülatif çerçevesinden ve sınırlamalarından sıyrılan İngiltere merkezli yatırımlar ve sektör oyuncuları, ölçeklerini büyütme noktasında önceki yıla kıyasla daha umutlu konumdalar. Rusya, Türkiye'nin mevcut yatırım stoğunun en fazla yoğunlaştığı ülke olarak siyasi ilişkilerin önceki yıla kıyasla düzene girmesi ile bu sene önemli bir yer ediniyor.

Doğu Avrupa ülkeleri, yatırım adresi olarak son yıllardaki çıkışını sürdürüyor. Polonya, Macaristan, Romanya gerek Türkiye'den gerek dünyadan özellikle imalat operasyonlarına dönük önemli miktarda yatırım çekmekte. Yine genişleyen AB ekseninde Baltık ülkeleri iş yapma ortamları ve uygun coğrafi lokasyonları ile endekste önemli bir yer ediniyor.

YÜKSEK GELİRLİ ÜLKELER	ORTA GELİRLİ ÜLKELER	DÜŞÜK GELİRLİ ÜLKELER
ABD ○ 72	Çin ○ 57	Azerbaycan + 53
Almanya + 67	Çekya + 57	Endonezya + 48
İngiltere + 65	Rusya + 56	Etiyopya + 47
Hollanda ○ 64	Bulgaristan + 55	İran - 46
İsveç - 62	Romanya ○ 54	Mısır + 46
Fransa - 61	Macaristan ○ 53	Gürcistan + 45
Danimarka + 61	Estonya + 53	Kosova + 45
Finlandiya - 60	Litvanya + 51	Cezayir ○ 44
İspanya + 59	Kazakistan - 50	Hindistan - 44
Katar ○ 59	Letonya + 50	Özbekistan + 43
İsviçre + 58	Malezya ○ 48	Bosna Hersek + 43
Kanada - 58	Polonya - 48	Ukrayna + 43
Avusturya ○ 58	Umman + 48	Fas ○ 43
İrlanda - 58	Şili - 47	Arnavutluk + 42
İtalya ○ 57	Hırvatistan + 46	İrak + 41

+ Önceki seneye göre yükselen ülkeler - Önceki seneye göre düşüşten geçen ülkeler
○ Önceki listeye göre yeri değişmeyen ülkeler

Düşen petrol fiyatlarının en çok etkilediği bölgeler olan Orta Doğu ve Avrasya bölgeleri, DEİK'in hesaplamalarına göre, bir önceki yıla kıyasla Türk menşeli yatırımlarda ciddi düşüş gözlemlenen bölgeler oldu. Ancak en fazla Türk yatırımını barındıran Rusya ile düzelmeye başlayan ilişkiler, yeni dönemde bu bölgenin bir önceki seneye nazaran biraz daha iyi değerlendirilmesine sebep oluyor. Endeks sonuçlarında da bir önceki yıla kıyasla Türkiye Cumhuriyetleri ve Rusya kendine önemli yer ediniyor.

Geçen yıla nazaran Asya-Pasifik bölgesine yatırım akışında 2 kat artış olduğu tespit edilmiştir. Ekonomi gündemimizde fazla rasyonel olmayan sebeplerle ikinci planda kalmış dünyanın bu sıcak yatırım adresi önemli fırsatları da hala barındırmakta. Ciddi bir Müslüman nüfusa da sahip bu ülkelere dönük gerek siyasi gerek ekonomik ilişkiler son bir yılda önemli mesafe katetmiş durumda. Şangay İşbirliği Örgütü Enerji Kulübü Dönem Başkanlığı, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın Hindistan ve Çin ziyaretleri, kurumsal holdinglerimizin gerçekleştirdiği sıfırdan yatırımlar ve şirket satın alımları ile müteahhitlik şirketlerimizin bölgeye dönük aktif ilgisi önemli adımlar olarak nitelendiriliyor. Listeye girmeyi başaran Çin, Hindistan, Endonezya ve Malezya yatırımcıların radarına giren önemli adresler olarak karşımıza çıkıyor.